SFT-Nytt

#2 Juni 2003

Innehåll: **Sidan:**

Ordförande har ordet 2
Agneta Talling, Husgerådskammaren

Redaktörens rader 2
Pia Christensson, Helsingborgs Museer/Kulturmagasinet

Årsmötet 3
Susanna Högberg, RAÄ

Presentation av textilstudenterna 4-5

Lamineringsprojekt i Skara 6-7
Karin Falk Dreier, Västergötlands museum

En uppsats och ett projekt 8-9
Agusta Strand, Carolina Rediviva

Oxicellulosa eller... 10
Anna Klint, RAÄ

International Workshop on Flexible Materials in Asian Collections, 11-13
Kerstin Petersson, Etnografiska museet

Flexible Materials in Asian Collections 14-17
Anna Javér Kristiansen, Världskulturmuseet

Tensider 18
Lotti Benjaminsson

Tvål 18-19
Gunilla Andersson, Göteborgs stadsmuseum

SFT:s höstmöte i Jokkmokk 20
Höstmöteskommittén

Tales in the textile: The Conservation of Flags and Other Symbolic Textiles 21

Tips om utställningar 22-24

Ordförande har ordet

Jag har som ordf. inget särskilt att säga den här gången utan har koncentrerat mej på Höstmötesförberedelser ihop med höstmöteskommittén och har därför färska hälsningar från Elle som önskar er alla välkomna till Jokkmokk i höst.
Jag önskar er alla en härlig sommar, glöm inte planera Jokkmokk och låt mej veta före 25 aug.

Sommar hälsningar/Agneta

Redaktörens rader

Först och främst vill jag be tusen gånger om ursäkt för att ni har fått vänta på detta nummer av SFT-nytt. Men som ni alla vet- den som väntar på något gott, väntar aldrig för länge. Ni håller nu ett digert nummer av SFT-nytt i era händer. På de 24 sidorna kan ni läsa om årsmötet, konerveringsprojekt, kommande konferenser, allt ni vill veta om tvål och inte minst om det kommande höstmötet.

Har ni vägarna förbi Helsingborg i sommar, kan jag med varm fot (!) rekommendera er att titta in på Dunkers Kulturhus och få svaret på varför tidningen blev försenad.

Med önskan om en skön sommar för er alla

Pia Christensson

Svenska Föreningen för Textilkonservering

Information från årsmötet den 13:de mars 2003.

Vi var 22 textilkonservatorer som samlades på Etnografiska museet i Stockholm för att hålla mötesförhandlingar på förmiddagen. Eftersom mötet hölls kort och effektivt hann vi även med föreläsningar på temat skinn, läder och fjädrar. Tanken var att bjuda in externa föreläsare, men eftersom SFT har många egna experter bland sina medlemmar engagerades tre av dem. Eftermiddagen ägnades åt studiebesök. Vi såg utställningen "Flärd i djurens värld" på Biologiska museet. Dagen avslutades med ett intressant besök på Skansens klädkammare där intendent Erik Thorell visade oss runt och berättade om verksamheten.

Årsmötet:

Hela SFTs styrelse blev omvald. Agneta Talling är ordförande och övriga ledamöter är Anna Klint, Kerstin Jonsson, Erika Hedhammar, Eva Möller, Anne-Marie Ro och Pia Christensson.
Föreningen har nu 77 medlemmar varav 9 är nyvalda.
Det beslutades att höstmötet skall äga rum i Jokkmokk på Ajtte, Svenskt Fjäll och Samemuseum.
Mötet enades om att en grupp skall bildas som ser över Arbetsförmedlingens definition av konservatorsyrket. Den definition de förmedlar och som nu finns på Internet är inte bra.
För detta arbete kontaktas även NKF.
Kajsa Hammarsten sammanställer ett register över all utrustning som finns på våra ateljéer och uppmanade alla att skicka in underlag för detta arbete.
ICOM textile group har fått en ny koordinator som heter Mary W. Ballard och de söker fler medarbetare som kan hjälpa till med arbetet i gruppen.
ICCROM ordnar en kurs i Kuala Lumpur i april. Kursen vänder sig främst till asiatiska museer och de västerländska som arbetar med etnografiska samlingar. Kerstin Peterson, Etnografiska museet skall vara koordinator och Anna Javér från Världskulturmuseet kommer att vara en av 16 kursdeltagarna.
UKIC textil group anordnar ett seminarium med titeln "Dust, sweat and tears" i april. Pia Christensson deltar.

Föredrag om skinn och läder:

Kerstin Petersson, Etnografiska museet, berättade om de garvningsmetoder som olika folkslag använder sig av. Flera folkgrupper använder bara sina plagg under en säsong och tillverkar sedan nya. Detta innebär att garvningen inte behöver vara så noggrann, vilket ställer till det ur bevarande-synpunkt. Kerstin visade bilder på vad hon gjort med olika skinnföremål som nu finns utställda i Etnografiska museet. Några föremål hade slätats ut i fuktkammare. I de flesta fall hade hon arbetat förebyggande genom att ge plagg som tidigare hängt i montrar en liggande förvaring.
Slutligen visades vi runt i både ateljé och utställning.

Erika Hedhammar, tjänstledig från RAÄ, berättade om en garvningskurs hon gick i somras.
Hon visade prover på gran-, sälg-, urin- och fettgarvning. Materialen hon garvat var nötskinn, fårskinn, fiskskinn, älgöra och fårpung.

Bo Broman, Hovstallarna, berättade om arbetet med att sköta hästarnas utrustning.
Gammal utrustning från början av 1900-talet är fortfarande i bruk och det gäller att ha goda rutiner för rengöring och förvaring. Vid rengöringen använder han såpa och vatten, avtorkningen görs mycket noggrant. Skinnet i utrustningen är av mycket god kvalitet men vissa behöver nu bytas ut och de äldre metalldelarna skall flyttas över på nytt skinn.

Susanna Högberg.

Presentation av textilstudenterna på konservatorsprogrammet i Göteborg

Vår specialtermin som vi så länge sett fram emot har helt plötsligt tagit slut, alldeles för fort! Vad var det som hände? Kurser har avlöst varandra i ett rasande tempo. Vi har bland annat studerat våtrengöring på SVK, haft fiber- och materiallära, färgat textil, lärt oss om vatten, pH, tensider och rengöring, manglat, besökt Ostindiefararen Götheborg, laminerat, monterat vägghängd textil, sömnadskonserverat på Livrustkammaren och en stor mängd annat trevligt och intressant!

Inför vår praktiktermin vill vi passa på att pressentera oss i SFT-nytt, så vet ni alla vem vi är när vi kommer till er.

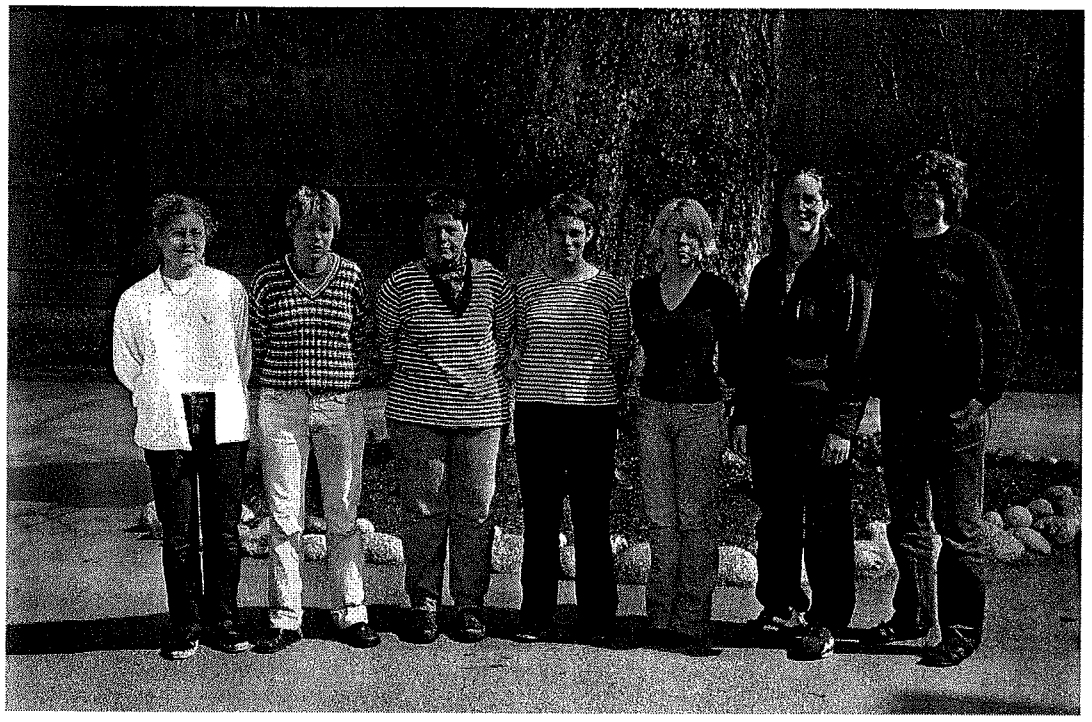

Kaisa Bengtsson
Bagarbarn som är laborant och mattreparatör. Multinationell med världen som arbetsfält. Vill arbeta med färg och fiberanalys. Praktikplatsen är ännu inte spikad men lutar åt matthållet.

Margit Forsberg
Tapetserarutbildad söderböna med rötter i Norge och Norrland. Tilltalas av yrkets bredd. Vill arbeta med dräkt, utställning och kyrkotextil. Ska praktisera på Livrustkammaren och Riksantikvarieämbetet.

Anna-Maria Östlund
Bäckedalsutbildad bondjänta med inriktning på läder, som efter femton år vid järnvägen vill byta spår. Vill gärna arbeta med dräkt och läder i framtiden. Ska praktisera på Livrustkammaren och Hovstallet.

Christin Liljedal
Keramiker och mönsterväverska från Vätternbyggden. Vill arbeta med kyrkotextil. Ska praktisera på Riksantikvarieämbetet och Västergötlands museum.

Evelina Sand
Bäckedalsutbildad småländska som gillar ull. Föreningsmänniska och avdelningen för kulturvårds ämnesgruppsordförande. Vill arbeta med preventiv konservering. Ska praktisera på Nordjyllands Amts konservering och Statens museum för Världskultur.

Emma Lansfors
Vävutbildad, rabattrensande trallande bondjänta. Vill gärna arbeta med kyrkotextil. Ska praktisera på Husgerådskammaren.

Margunn Veseth
Trallande jänta från Bergen. Arbetsterapeut och textilhantverkare på Borg Vikingmuseum i Lofoten. Har arkeologistudier i kappsäcken och är fascinerad av arkeologisk textil. Ska praktisera på British Museum i London och National Museums Liverpool, the Conservation Center.

Lamineringsprojekt i Skara, Västergötlands museum

Nu har jag lämnat jobbet för ett tag och är hemma med Annie som i skrivande stund är 3 månader gammal. Härligt! Jag skriver nedan några rader om ett lamineringsprojekt. Jag lovade Pia detta mot att jag fick limmer av henne.

I vintras laminerade jag ett standar tillhörande Livsmedelsarbetareförbundet i Skara. Standaret består av två lager röd ylleväv och är kantad på tre sidor med sidenband och frans. Standarets fram- och baksida är bemålade, troligen med oljefärg.

Skador:
De bemålade partierna hade sprickor genom färg och tyg, främst på ena sidan. Ylleväven hade små hål efter djur. Sidenbanden var kraftigt nedbrutna. Standaret var skrynkligt.

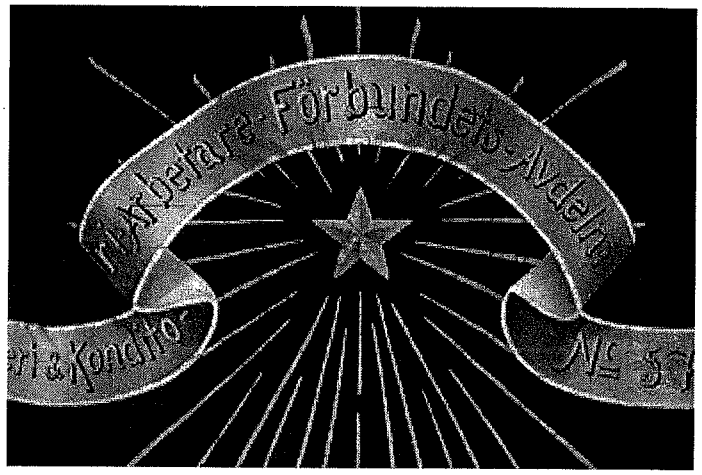

Åtgärder:
Standaret skulle efter konservering kunna hängas upp vid enstaka tillfällen. Sprickorna i målningarna åtgärdades genom laminering. De nedbrutna sidenbanden syddes in i polyesterslöja. Hålen valde jag att lämna som de var. De var små och inte störande för utseendet. Standaret slätades ut med fukt och genom pressning.

Lamineringen:
För lamineringens skull var det nödvändigt att komma in emellan de två tyglagren. För att slippa demontera sidenbandet var enda möjligheten att komma emellan de två lagren ovanifrån, genom att demontera stången.
Jag provade olika limmer och stödtyger mot en ylleväv liknande originalet, som jag hade målat med akrylfärg. Det bästa resultatet gav tuskaftad bomullsväv, något kraftigare än lakansväv, vilken jag förlimmade med en 40 %-ig blandning av akrylatlimmerna Lascaux 360 och Lascaux 498, i proportionerna 2:1. Limmet behövde vara kraftigt mot de bemålade partierna, men ändå inte bli alltför stelt.
Stödtyget klipptes med samma form som det bemålade partiet, förlimmades och fördes in mellan de två yllelagren. Med Johannas hjälp kunde jag föra in en värmespatel mellan de två ylleskikten och laminera målningen från avigsidan.
Sprickor som fanns längre ner på standaret kunde av paktiska skäl inte lamineras på detta sätt. Det var två små sprickor som istället limmades med ett tryckaktiverat lim mot bomullstyg.

Resultat:
Det blev ett gott resultat av lamineringen och sömnadskonserveringen. Standaret var däremot svårt att få slätt då målningarna hade dragit ihop bottenväven.

Karin Falk Dreier

En uppsats och ett projekt

Tiden går så snabbt. Nu är det redan två år sedan jag avslutade min utbildning till textilkonservator och det är kanske så dags att presentera sig. De flesta av er vet nog vid det här laget vem jag är men jag tänkte ändå redogöra för den uppsats jag skrev som slutarbete och det projekt som blev följden av den.

Under min studietid hann jag med både olika textila utbildningar och en utbildning till bokbindare varför jag tyckte det skulle vara spännande att skriva om något där både papper och textil fanns representerat. Så hörde jag talas om att man på Riksarkivet hade en del textilier i sina arkiv som man ville uppmärksamma och efter några samtal och ett besök på Riksarkivet fick jag möjligheten att skriva om deras textila material i uppsatsen "Textila material i Riksarkivet". Riksarkivet är kanske det arkiv som har flest textila material i sina samlingar i form av tex textila bokband, provsamlingsböcker, sigillskydd i tyg, brevpåsar och allehanda föremål som följt med arkiven. Man hade börjat se ett behov av att se över dessas tillstånd och ordna bättre förhållanden för textilierna. Så med uppsatsen ville jag belysa textiliernas tillvaro i arkivet och formulera en handledning för personalen som talar om viktiga åtgärder för förbättring av textiliernas förhållanden med avseende på förvaring och hantering. Slutligen skrev jag också ett åtgärdsförslag för en samling orientaliska brevpåsar vilka förvarades i alltför trånga lådor och med dåliga förvaringsmaterial. Märkningen var inte heller tillfredställande. Åtgärdsförslaget gick därför ut på att varje brevpåse skulle märkas om och få ett skyddsomslag i syrafritt papper och sedan förvaras antingen i syrafria kartonger eller i karthurtsar.

Innan vi går vidare krävs nog en liten presentation av brevpåsarna eftersom det är en så fantastisk samling.
Den består av 135 st brevpåsar innehållande brev på de turkiska, persiska och tatariska språken och spänner över 300 år, från 1500- till 1800-tal. Breven är skickade till vårt kungahus från dignitärer i tidigare nämnda länder. Brevpåsarna består av en smal avlång påse i siden vari brevet ligger vikt, brevpåsen är sedan förseglad vid öppningen med en silkesnodd med ett sigill över, sigillet skyddas av en kupa i elfenben eller metall och utanpå allt är ett band eller en tygremsa knuten. Innanför bandet sitter också den droppformade adresslappen i papper instucken. Sidentygerna är mycket varierande men består till stor del av mönstrade och släta brokader och satin men också av en mycket speciell slags dubbelväv, och allt i lysande färger och guld och silver. Man kan se att ju dyrbarare tyget i brevpåsen är desto betydelsefullare var avsändaren.

Så i sommras blev det möjligt att realisera åtgärdsförslaget i form av ett projekt. Detaljerna var inte utarbetade i åtgärdsförslaget så det hela började med diskussioner med övrig personal och testande av material och tekniker.
Krav vi ställt upp för den nya förvaringen var:

- Att brevpåsarna skulle få en rymligare förvaring men att man ändå skulle kunna använda de befintliga skåp som fanns.
- Materialen skulle vara godkända för förvaring men också smidiga att arbeta i.
- Lådorna skulle vara enkla och snabba att tillverka.
- Skyddet mot direkt hantering måste vara enkelt och funktionellt.
- Märkningen av brevpåsarna måste vara tydlig men vara möjlig att dölja vid tex utställningar och fotografering.

Brevpåsarna skillde sig mycket åt storleksmässigt, vissa hade varit tvungna att ligga vikta för att få plats i de gamla skåpen. För att kunna förvara dessa utbredda behövdes andra skåp.

Lösningen blev att dela på samlingen så att de tatariska som alla var mindre till storleken kunde ligga kvar i de gamla skåpen. Till dessa byggdes enkla viklådor i en tunn, syrafri wellpapp där brevpåsarna ligger bredvid varandra. Lådan består av tre fasta sidor medan den fjärde är rörlig och hänger ihop med locket i en enda del. Locket stängs sedan med knytband. För att skydda brevpåsen från hantering när den lyfts i och ur lådan och för att brevpåsarna inte skall glida omkring i lådan och nöta mot varandra behövde varje brevpåse ett skydd. Jag arbetade fram ett mycket enkelt skyddsomslag i syrafritt papper, där pappret viks på tre men med en liten sarg som ger omslaget kanter – detta för att ge brevpåsen utrymme och för att förhindra att påsarna glider upp på varandra vid stötar på lådan.

De turkiska och persiska brevpåsarna, alla lite större till formatet (upp till 130x35 cm) fick sin nya plats i ett ledig kartskåp. Brevpåsarna ligger precis som i de byggda lådorna bredvid varandra i vikta skyddsomslag. De allra största var tvugna att ha en syrafri papp att ligga på inne i skyddsomslaget för att kunna lyftas utan att säcka ihop. Samtidigt med den nya förvaringen dokumenterades materialet och märktes om. Gamla etiketter togs bort och en ny etikett av urtvättat bomullsband märkt med vattenfast och ljusäkta märkpenna fästes vid varje påse med bomullstråd, oftast på insidan i en fåll där tyget är dubbelt och lite stadigare. Etiketten gick då också lätt att gömma.

Nu har brevpåsarna en betydligt bättre förvaring och man har gjort en inventering av dem så att man vet vad som finns och i vilken kondition det befinner sig. I framtiden finns det en möjlighet att man kan gå igenom inventeringen och ge de brevpåsar som behöver det en konservering men jag är också övertygad om att bara genom att ha gett dem en bättre förvaring så kan samlingen klara sig länge till om bara hanteringen av dem sker på rätt sätt. Uppsatsen och projektet har varit spännande och roliga att jobba med, förstås har de speciella föremålen gjort sitt till men också att få jobba i en sådan miljö där textilier inte är självklara, vilket har krävt lite mer och känts som en utmaning. Att projektet blev av ser jag som väldigt positivt och ett bra initiativ av bevarandebyrån på Riksarkivet eftersom det är ett sätt att visa att det faktiskt finns andra viktiga material att bevara i arkiven mer än själva databärarna och som dessutom kan tillföra mycket information till handlingarna.

Augusta Strand
Textilkonservator
För tillfället anställd på Carolina Rediviva som konservator.

Oxicellulosa eller...

Våren 2001 påbörjade jag min C-uppsats och var helt säker på att ämnet som skulle behandlas var oxicellulosa. Med hjälp av servetter och dukar i Hallwylska museets linneförråd, litteraturstudier och enklare undersökningar kastade jag mig in i 20 veckors fördjupning för att förstå nedbrytningsprocesserna och se vilka möjligheter som fanns för att fördröja oxidationen. Snabbt visade det sig dock att ämnet måste korrigeras.

Att använda begreppet oxicellulosa blir för snävt när det gäller nedbrytningen av linne, eftersom ligninet och hemicellulosan påverkar materialet i allra högsta grad. Linne bryts ned fysikaliskt såväl som kemiskt genom processer som fotooxidation, oxidation och sur eller basisk hydrolys. Materialet försvagas av värme samtidigt som både värme och fukt accelererar nedbrytning i form av oxidation och hydrolys. Dessutom bryts även ligninet och hemicellulosan ned på samma sätt som cellulosan och därtill fortare. Till att börja med resulterar nedbrytningen i färgförändringar till följd av att kromofora grupper bildas. Vidare ökar surhetsgrad samtidigt som fria radikaler uppkommer. När nedbrytningsprocessen startat och materialet försvagats övergår de olika nedbrytningsprocesserna lätt i varandra. Det är därför ofta svårt att säga vad som orsakat nedbrytningen, även om de olika processerna i sig är relativt välkända.

Luftföroreningar från inom- och utomhusmiljön är ytterligare faktorer som bidrar till nedbrytning. I inomhusmiljön kommer emissionerna främst från montrar och annan inredning, men den påverkas också i allra högsta grad av utomhusmiljön om inte ventilationsluften filtreras. Mätningar visar att värden inomhus väl motsvarar värdena på gatan utanför. Ett exempel på hur luftföroreningar och emissioner bryter ned linne är att den svaveldioxid som deponeras i materialet tillsammans med fukt leder till sur hydrolys. Svaveldeponeringen ökar dessutom vid inverkan av kvävedioxid.

I Hallwylska museets fall, kan de gula missfärgningarna bero på både museets placering i centrala Stockholm och på det ekskåp som linnet förvaras i. Men hur kan linne behandlas för att avlägsna gula missfärgningar? Traditionellt används blekning, men problemet med metoden är att missfärgningarna minskas genom att de kromofora gruppernas dubbelbindningar bryts ned genom ytterligare oxidation. Därigenom försvagas materialet samtidigt som oxicellulosa och eventuellt också fria radikaler uppstår. Reduktion av oxiderad cellulosa genom borhydridbehandling är en ny behandlingsmetod som bl.a. Maj Ringgard på Nationalmuseets Bevarandeavdelning i Brede, har studerat närmare med mycket goda resultat. I Ringgards försök har dock bomull använts och inte linne, vilket gäller för de flesta behandlingsmetoder som prövats hittills. Resultatet är att inga slutsatser kan dras för hur nedbrutet linne bäst ska behandlas. Torrengöring kan inte avlägsna nedbruten cellulosa eller direkt påverka pH-värdet, men är ändå en viktig metod ur preventiv synvinkel då den avlägsnar damm och smuts som annars kan fungera som katalysatorer. Efter min fördjupning i ämnet ser jag just det preventiva arbetet som den viktigaste faktorn för att fördröja nedbrytning av linne. Det finns inga mirakelmetoder, även om forskningen gör framsteg.

Den som vill fördjupa sig ytterligare i nedbrytningsprocesserna och problemen kring Hallwylska museets linneförvaring kan läsa min uppsats Nedbrytning av linne, Göteborgs universitet, Avdelningen för kulturvård 2001:8 som finns att beställa på Avdelningen för kulturvård.

Anna Klint

International Workshop on Flexible Materials in Asian Collecitons,
Exchange of Approaches to Conservation, Presentation and Use
Workshop i Kuala Lumpur, Malaysia 7-25 april 2003

Europas och västvärldens koloniala och imperialistiska historia har sedan 1400-talet lett till en asymmetri av det materiella kulturarvet i världen. Europeiska upptäcktsresande och forskningsresanden började under 1600-1700-talet att samla in "kuriosa" från främmande länder samt från de koloniserade länderna. Dessa sändes hem till de europeiska kungliga och privata samlingarna och blev så småningom delar av våra nuvarande museesamlingar. Detta fortsatte under 1800- 1900-talet dock med ändringar i synsättet varför man samlade. Under 1800-talet steg tron på västvärldens överlägsenhet och man började samla föremål att rädda för eftervärlden, eftersom "underlägsna" befolkningar och kulturer från olika områden ansågs vara på väg att dö ut.

Dessa imperialistiska synsätt övergick så småningom i antropologiska metoder med undersökning av människan som helhet (vilket också har skett ur ett västerländskt perspektiv, men det är en annan historia). Men dessa tidiga samlingar la grunden för den asymmetri som resulterat i att vi i Europa sitter med samlingar som de asiatiska länderna inte längre har kvar. Även olika bevarandekulturer samt klimatologiska förhållanden i de asiatiska områdena har gjort det svårare att bevara speciellt organiskt material under längre perioder.

ASEMUS (Asia-Europe Museum Network) grundades under konferensen "Reforming Museums for the 21st Century" vilken Statens Museer för Världskultur (SMVK) höll i Stockholm i september 2000. Medarrangörer var National Heritage Board från Singapore och ASEF (Asia-Europe Foundation). Målet med konferensen var att försöka hitta vägar att möte de nya krav som den ökade internationaliseringen ställer på museer i Asien och Europa. Krav som bl.a. ifrågasätter europeiska museers suveräna inflytande över de samlingar som är en del av asiatiska länders kulturarv.

Man kom fram till fyra olika mål för ASEMUS:

- att öka delaktighet och gemensam användning av museesamlingar i Asien och Europa
- att delge och utbyta erfarenheter inom olika professionella museekompetenser
- att tillgängliggöra dokumentation och databasresurser kring samlingarna
- att utveckla gemensamma forsknings- och utställningsprojekt

På nästa ASEMUS-konferens i april 2002 på Rijksmuseum voor Volkenkunde i Leiden bestämdes att fem arbetsgrupper skulle bildas med olika mål:

- att utbyta asiatiska och europeiska bevarings- och konserveringstekniker
- att synliggöra och samla ihop information om samlingar från asiatiska minoriteter och i detta arbete involvera människor från dessa minoriteter
- dokumentation av fotosamlingar över förstörda och försvunna kulturarv; föremål, monument och platser
- undersöka möjligheter till vandringsutställningar med asiatiska perspektiv på Europa och europeiska perspektiv på Asien
- virtuella utställningar från asiatiska och europeiska samlingar

Alla fyra arbetsgrupperna som består av olika museeprofessioner, från Asien och Europa, ska utveckla och utföra ett första projekt och utvärdera detta på konferens i Singapore 2004 då fortsatta framtida samarbetsprojekt och arbetsmetoder ska utarbetas.

En arbetsgrupp för första gruppen utsågs - att utbyta bevarings- och konserveringstekniker - och Nationalmuseet i Malaysia (Department of Museums and Antiquities in Malaysia) anmälde sitt intresse att fungera som värd och organisatör och SMVK i Sverige utsågs till europeisk samarbetspartner. Detta godkändes och en grupp bildades bestående av representanter från dessa museer samt av Graeme Scott (Head of Collections, Rijksmuseum voor Volkenkunde, Leiden, Netherlands) och Loh Heng Noi (Head of Conservation Department, National Heritage Board, Singapore).

Man valde att begränsa kursen till att gälla organiskt material med flexibel struktur. I de asiatiska länderna har oorganiskt material (sten och metall) bevarats i en högre utsträckning, delvis för att dessa kulturföremål haft en högre status. Men också beroende på svårigheten att bevara organiskt material i tropiska och subtropiska klimat där hög fuktighet och temperatur samt insekter utgör stora problem. Även i Europa har vi stora problem med de asiatiska föremålen. I våra relativt torra miljöer torkar de och blir oerhört sköra. Flexibla material har inbyggda problem i strukturen, växt- och djurfibrer torkar och styvnar vid åldrande och det ställs stora krav på klimat och även på stöd vid förvaring och utställningsmontering.

Etnografiska Museet i Stockholm vilket är en del av SMVK har Sveriges största asiatiska samling vad gäller dessa material, och eftersom jag är konservator med textil och dräkt som specialitet fick jag möjlighet att vara med i planeringsarbetet samt under workshopen som representant från SMVK.

En tre veckors kurs för tjugo personer som skulle hållas på Nationalmuseet i Kuala Lumpur i april 2003 och den började planeras tillsammans med ICCROM (International Centre for study of the Preservation and Conservation of Cultural Property). ICCROM har lång erfarenhet av internationella bevarande- och konserveringskurser, dock främst i Afrika, så detta var även för dem en ny erfarenhet. Katriina Similä, project manager på ICCROM, som planerade och deltog i workshopen har en lång erfarenhet att hålla kurser där deltagarna kommer från olika kontinenter och språkgrupper. Hon visade sig bli oumbärlig, bl.a. vid att överbrygga språkförbistringar och som sammanhållande person under hela workshopen.

Det bestämdes att kursen eller workshopen skulle rikta sig till redan yrkesverksamma konservatorer eller föremålsansvariga från Asien och Europa. Eftersom ASEF var en av bidragsgivarna måste det vara jämvikt mellan de asiatiska och europeiska deltagarna. Det förutsattes också att alla skulle ha egna kunskaper i området så att alla interaktivt kunde delge sina erfarenheter till de andra deltagarna. De tre veckorna delades in i tre delar med en lärare för varje del:

Vecka 1:	getting to know the object in context	Dinah Eastop
Vecka 2:	exploring mechanisms of charge	Ruth Norton
Vecka 3:	supporting flexible material	Foekje Boersma/Nicola Smith

Lärarna kallades dock för "facilitators" för att markera att deras roll var att agera resurs i den stora gruppen, med deltagarna som de lokala experterna. Dinah Eastop från Research Centre for Textile Conservation and Textile Studies, vid universitetet i Southhampton, UK, var resurs för första delen med inriktning på föremålens sammanhang historiskt och kontextuellt. Ruth Norton från Field Museum i Chicago, USA, engagerades för andra delen där kursen inriktades på de olika flexibla materialen och deras egenskaper, med fuktighet, vatten och skadedjur som viktiga komponenter i nedbrytande och bevarandeprocesser. Tredje delen delades mellan

Foekje Boersma, Helicon Conservation Support, Nederländerna och Nicola Smith, National Museum of Australia, vilka tillsammans var resurspersoner för problematiken kring stöd av flexibla material både vid förvaring och inför transporter och utställningar.

Under planeringsskedet på Nationalmuseet i Kuala Lumpur i december 2002 och på workshop-kurs hos ICCROM i Rom februari 2003 var det flera diskussioner kring europeiskt kontra asiatiskt inflytande. De asiatiska medarrangörerna tryckte på att det var alldeles för mycket europeiska inslag och experter. Precis som det brukar vara. ASEMUS har skapats just för att ändra på sådana snedvridningar och istället försöka ta vara på alla parters erfarenheter. Museeprojekt i bl.a. Asien bygger oftast på att europeiska eller västerländska experter kommer och gör månadslånga arbeten på museer. Inhemska metoder som under långa tider utvecklats ignoreras som ålderdomliga och tas sällan till vara. Metoder som även kan vara intressanta för europeiska förhållanden. De speciella problemen som klimat, temperaturer och insekter utgör i det området behandlas oftast utifrån ett europeiskt perspektiv. Detta resulterar ofta i missförstånd och det blir omöjligt för det lokala museet att uppfylla de nya kraven. Problem vi har i Europa behöver inte vara problematiska på samma vis i Asien, och tvärtom.

Trots ASEMUS intentioner med jämbördig delaktighet var vi nära att falla in i det traditionella mönstret och det kändes oerhört viktigt att de asiatiska arrangörerna tryckte på. Tyvärr blev det trots det få asiatiska "facilstators" på grund av att flera av de tillfrågade drog sig ur eller hade förhinder, och den berömda SARS epidemin hade också en del i detta. Detta blev också en av de negativa åsikterna i utvärderingarna av deltagarna och är något som måste tas i beräkningen vid en eventuell nästa workshop. Vilket både organisatörer och deltagare verkar enade om behövs och som förhoppningsvis blir fallet så småningom. Ovan nämnda problem med asiatiska resurspersoner var också ett av resultatet av en alldeles för kort planeringstid. I praktiken varade den några månader på hösten 2002 och fram till workshopen i april 2003. Mycket av detta kan skyllas på att det var den första workshopen i ASEMUS regi och som sådan en slags test inför framtiden. Men inför en eventuell nästa bör ett års framförhållning vara ett minimum för att önskvärda "facilstators" ska ha en chans att planera in det i sitt schema.

För mig har det varit en oerhört stor upplevelse att får vara med och planera workshopen. Den största upplevelsen var dock att få vara med under workshopen, bredvid deltagarna, att diskutera och lyssna samt lära känna alla dessa människor från olika delar av världen. Att få en känsla av all den kunskap som finns samlad hos personer på olika platser och museer i världen. Nu efter workshopen återstår ett nätverksbyggande tillsammans med ASEMUS. Och i Singapore 2004 kommer alla önskemål om framtida workshops, som under workshopens utvärdering utkristalliserades, läggas fram som förslag. Och förhoppningsvis hållas i framtiden.

Kerstin Petersson

Flexible Materials in Asian Collections, workshop i Kuala Lumpur, Malaysia

Under tre veckor i april samlades 21 deltagare från 15 länder i Malaysias huvudstad Kuala Lumpur för att delta i workshopen *Flexible Material in Asian Collections –approaches to conservation, presentation and use.* Vi kom från Brunei, Filipinerna, Holland, Italien, Indonesien, Japan, Kina, Malaysia, Nepal, Sri lanka, Storbritannien, Sverige, Tjeckoslovakien, Tyskland och Vietnam. Alla bar vi med oss förväntningar om framtida nätverk baserat på arbetet med asiatiska samlingar, vi hoppades lära nya konserveringsmaterial och metoder men vi tyckte också allihop att tre veckor kändes som en lång tid för att diskutera ämnet. Hur fel vi kunde ha.

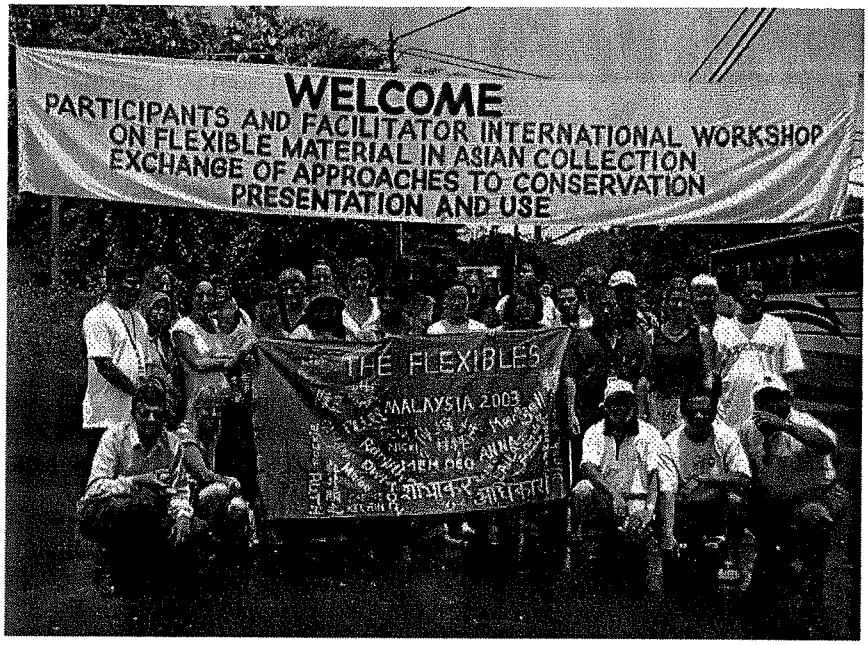

The Flexibles utanför gruvmuseet i Sungei Lembing

Redan första dan fick vi känna på kursens intensitet. Dagarna varvades med föreläsningar, praktiska arbeten i grupp, studiebesök och presentationer av deltagarnas arbetsplatser och erfarenheter.

Workshopens första del, med undertiteln *"Getting to know your object in context" (lär känna ditt föremål i sammanhang),* leddes av Dinah Eastop, textilkonservator och universitetslektor vid Textile Conservation Centre (TCC), University of Southampton och ledare för AHRB Research Centre for Textile Conservation and Textile Studies i England. Dinah har publicerat ett flertal böcker och artiklar om konservering och hon förmedlade väl sina år av erfarenhet genom att presentera konserverings koncept på ett organiserat, provokativt sätt som stimulerade till diskussion.

Dinah fick oss att se på föremål på nya sätt när hon förmedlade sina teorier om *Objects in Context.* Hon argumenterar att konservering är en komplex verksamhet av undersökning, bevarande och tolkning. Föremål och samlingar har både ett materiellt värde och ett symboliskt värde och för att göra ett riktigt beslut om konservering (både förebyggande och aktiva ingrepp) behöver man kunskap om båda dessa värden. Därför måste konservering föregås av undersökningar av föremålets material, tillverkningsprocess och användning samt dess betydelse/symboliska värde och dess historia. Dessutom måste vi vara medvetna om hur den institution vi arbetar för styr våra val av konservering. Vi är alla präglade av den miljö vi arbetar i och de erfarenheter vi bär med oss och detta avgör i många fall de val vi gör, kanske mer än föremålens verkliga behov.

De ämnen vi diskuterade grundligt under första veckan var föremåls kulturella biografi, vikten av föremålens sammanhang, museers mål, värdet av smuts och veck och vikten av dokumentation. Under de praktiska övningarna dokumenterade vi föremål ur National Museets samlingar. Arbetet utfördes i mindre grupper så att vi fick möjlighet att lära känna varandra. Uppgifterna för det praktiska arbetet var att skriva ner föremåls biografi, tillstånd och flexibilitet samt att utarbeta konserveringsförslag för föremål baserat på olika hypotetiska situationer.

Första veckan besökte vi National Museet, Museet för Islamisk Konst, Malaysias National Arkiv, Putra Jaya som är Malaysias administrativa huvudstad, Malaysias hantverks center samt FRIM (Forest Research Institute Malaysia) där vi fick lära oss mer om bambu och rotting.

Workshopens andra del med undertiteln "Förändringens mekanismer", leddes av Ruth Norton, ledare för konserveringen vid Field Museum i Chicago, USA. Hon är författare till flertalet publikationer om konservering och är mest känd för "The Conservation of Plant Materials".

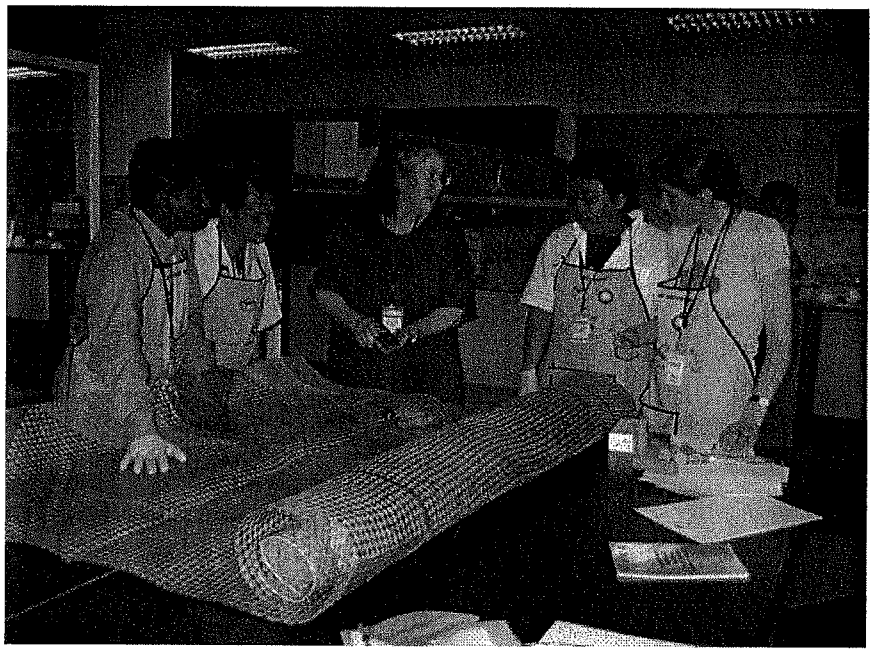

Ruth Norton tillsammans med deltagare från Sri Lanka, Vietnam, Japan och Holland, samlade kring en matta i konserveringsateljén.

Ruth har en enorm kunskap relaterad till flexibla material i asiatiska samlingar som hon entusiastiskt delade med oss i gruppen. Vi gick igenom struktur, komposition och karakteristik hos plantmaterial, animaliskt och syntetiskt material samt nedbrytningsmönster som förknippas med dessa. Vi provade på olika tillverknings tekniker som vävning, lindning och ögletekniker. Mekaniska och adhesiva lagningstekniker testades och vi återformade föremål med aktiva och passiva metoder.

Ruth uppmanade en systematisk infallsvinkel på utformning och genomförande av experiment när vi undersökte betydelsen av fuktinnehåll på materials flexibilitet. En livlig diskussion startade kring insektbekämpning och vi utförde experiment med solvärmen för att bekämpa insekter som angripit två föremål ur museets samlingar. I slutet på veckan reste vi till östkusten för att ta ett dopp i sydkinesiska sjön, spana efter sköldpaddor och besöka silkesväverier, batiktillverkare, Sultanen Abu Bakars Museum och gruvmuseet i Sungei Lembing.

Workshopens avslutande del men undertiteln "Stöd till föremål i olika sammanhang" leddes av Foekje Boersma, textilkonservator som jobbar för den privata holländska konserveringsfirman Helicon Conservation Support b.v. och Nicola Smith, konservator vid Australiensiska National Museet i Canberra, Australien. De bidrog med den senaste forskningen på det preventiva konserveringsområdet inom förvaring, utställning och transport av flexibla material. De byggde på de erfarenheter och kunskaper vi samlat under de två tidigare veckorna och fick gruppen att utveckla och formulera mer sofistikerade infallsvinklar till preventiv konservering.

Nicola och Foekje föreläste om att mäta dimensionsförändringar i Australiensiska barkmålningar i olika luftfuktigheter, metoder för att mäta föremåls flexibilitet, systematisk tillvägagångssätt till hantering och montering samt packning och transport av vandringsutställningar. Vi diskuterade och praktiserade stöd av föremål i grupper och problemlösningen gav upphov till många intressanta diskussioner. Vi designade stöd åt föremål ur nationalmuseets samlingar till förvaring och utställning med de material som lokalt fanns tillgängliga.

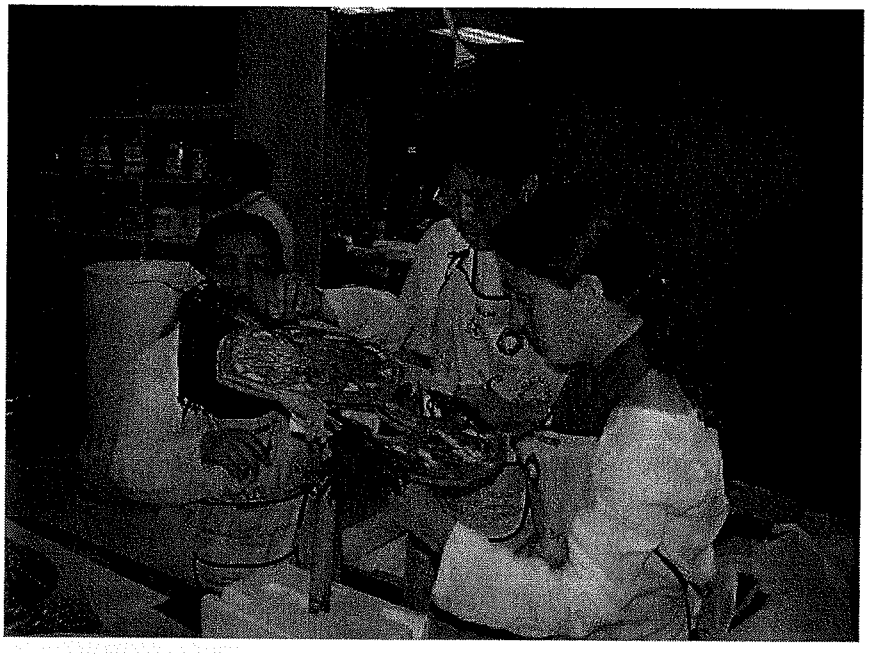

Deltagare från Malaysia, Kina och Sverige arbetar med monteringen av en malaysisk Wau (drake) för utställning.

Vi besökte Nationalmuseet och diskuterade stöd, ljussättning, klimat och material använda i befintliga utställningar. Vi gick igenom och diskuterade material för förvaring och utställningar som används i museer i Asien, Europa och Australien. Det var mycket givande och inspirerande att se alla de material som används världen över. Dessutom fick vi en instruktion om hur man draperar en sari och det gav upphov till diskussion om hur man ställer ut en sari på en mannekäng och vad för skador som då kan uppstå.

Demonstration av hur man draperar en sari på Sri Lankesiskt, Malaysiskt och Nepalesiskt vis på deltagare från Sverige, Storbritannien och Kina.

Workshopen avslutades med en officiell endags konferens där vi redovisade våra erfarenheter från kursen tillsammans med föredrag om konserverings förvaltning i olika institutioner, nationellt och internationellt. Workshopen organiserades av Department of Museums and Antiquities i Malaysia, ICCROM, ASEMUS, Asia-Europe Foundation och Statens Museer för Världskultur, Sverige. ICCROM's representant, Katariina Similä, var oumbärlig som såg till att workshopens struktur upprätthölls från dag till dag och hon agerade som språk bro mellan oss deltagare och såg till att diskussionerna kunde flyta fritt. Dessutom var hon lyhörd på individuella deltagares synpunkter och förmedlade förslag om hur vi alla kunde dra fördel av informationen.

Workshopen möjliggjorde för deltagare från olika delar i världen med olika erfarenheter att arbetade tillsammans, koncentrerade kring ett ämne, och det var mycket givande. Det visade sig också att tre veckor plötsligt inte var en lång tid utan snarare en nödvändig tidsrymd för att svetsa samman gruppen och synliggöra likheter och olikheter i arbetet med konservering i Asien och Europa. Det var tröstrikt att upptäcka att problemen vi tampas med många gånger är de samma, insekter som skadar föremålen må vara av olika arter men nog är de lika besvärande och svåra att bemästra när de drabbar oss. Vi blev verkligen påminda om hur viktigt det är med samarbete både inom och utom de institutioner vi arbetar på och den förmedlande roll som finns inbyggt i vårt yrke. Den tydliga praktiska formen som strukturen i workshopen erbjöd gav utrymme till att lära nya färdigheter och byta erfarenheter men eftersom tiden till diskussion var begränsad fortsatte de ofta in på raster och i bussen hem på kvällarna.

Att delta i workshopen har för mig, och jag är ganska säker också för de andra deltagarna, varit en oförglömlig och mycket berikande erfarenhet både på ett personligt och på ett professionellt plan. Vi har byggt en god grund för framtida samarbete kring asiatiska samlingar i Asien och Europa och *The Flexibles* är redan etablerade som e-post grupp -kommunikationen fortsätter!

Text: Anna Javér Kristiansen, Världskulturmuseet, Göteborg
Foto: Kerstin Petersson, Etnografiska museet, Stockholm

Dålig uppslutning av tensidupropet

Tyvärr blev det klent resultat av det upprop som gjordes av tensidbehov.
Några av er har lämnat in en uppskattning av en relativt ansenlig mängd men de flesta har varit mycket försiktiga med att vilja göra inköp av tensid. Efter att svaren inkommit har jag liksom tappat sugen, men inser att vi i alla fall måste göra ett nytt försök så att vi får det arbetsmaterial som krävs för vårt arbete.

Jag har sparat era svar och har för avsikt att inom kort göra förfrågan bland papperskonservatorerna om de är intresserade av dylika inköp. Vad jag förstår av min kollega här på SVK, Martin Ericson, kan många papperskonservatorer kanske vara intresserade.
Ni som läser detta och känner någon papperskonservator borde stöta på för att aktualisera frågan.

Vill ytterligare någon textilkonservator göra en intresseanmälan eller utöka sin tidigare anmälan går detta naturligtvis alldeles utmärkt att göra till undertecknad. Det lär nog dröja ytterligare innan det blir en gemensam auktion av tensidinköp.

Hälsningar Lotti på SVK

TVÅL

Textilkonservatorer har ju i många år använt Marseilletvål till fläckurtagning och viss tvättning. Tidigare fanns Marseilletvål i välsorterade varhusavdelningar för tvättmedel, diskmedel/ hemkemikalier. Men nu har jag inte på länge sett den i hyllorna. Så vad har man som alternativ till Marseilletvålen, när ens gamla förråd tar slut? I tabellen nedan finns en enkel jämförelse av Marseilletvål och två andra tvålar. Sist jag var på SVK lånade jag deras Ph mätare och testade tre kraftiga tvållösningar (inte vanligt tvättbad). Fläcktvålen och galltvålen blev geleaktig när de stått några timmar. Marseilletvålen var geleaktig fast något lösare än de andra dagen därpå. Alla tre har mycket högt pH värde runt 10.5. Både fläcktvålen och galltvålen rekommenderas även till hudtvätt vilket jag personligen bara skulle göra om inte min vanliga tvål med mer hudnära pH inte fungerade. Marseilletvålen har mycket knapp innehållsförteckning och ingen bruksanvisning alls. Vore det inte en traditionellt använd och dokumenterat fungerande produkt utan något nytt och okänt skulle jag inte köpa något med så bristfällig produktinformation. Det är ju möjligt att om jag fått tag på en nyare förpackning hade den varit försedd med mer fullständig information.
Galltvålen har på sin hemsida mycket ytterligare information förutom det som står på förpackningen. Både om produkten i sig dess användning och försäljningsställen. Jag har tyvärr förlagt det bruksanvisnings/informationsblad jag fick när jag köpte fläcktvålen. Men jag återkommer och berättar mer om jag hittar det eller lyckas skaffa ett nytt.

Tills vidare vill jag uppmana mina kollegor att ha synpunkter i ämnet. Vet ni var man får tag på Marseilletvål? Har ni Prövat någon av de här tvålarna? Vad är i så fall era erfarenheter av dem. Har ni använt andra liknande produkter och kan dela med er av de erfarenheterna?
Att testa pH är ju bara en början, helst skulle man undersöka mycket mer. Har ni idéer om vad det vore bra att försöka få reda på?

Gunilla Andersson

Uppgifter \ Tvålsort	Marseilletvål "Le Chat"	Fläcktvål "JABALI"	Galltvål
Uppgifter på förpackningen Tillverkare, adress, innehåll	LE CHAT e 360g 78/82% HUILE ET ALCALI 70/74 % A.G. MADE IN FRANCE/ FABRIQUÉ A MARSEILLE EMB 132214 B UGS MARSEILLE, 343, ROMAIN ROLLAND	Miljövänl. cocostvål för dusch & bad (även i saltvtn), hand-tvätt av tyg & fläckborttgn. Fläck: blöt med vtn, tvåla in, löddra, bearbeta. Skölj ej. Tvätta nu tyget enl. dess tvättinstr. Kulört tyg prova först försiktigt. Kan fälla. Ingrediens: sodium tallo-wato, sodium cocoate, sodium olivate, aqua, glycerin, parfum, sodium chloride, latrasodium EDTA, titaniumdioxide. IberiCo, Box 104, 24723 S Sandby 0-24-5	GALLTVÅL För effektiv fläckborttagning och rengöring Miljövänlig, biologiskt nedbrytbar Innehåller: tvålbas av kokosolja, palmolja, klorofyll samt färsk oxgalla 100gr Galltvål i Piteå 0911-240494 www.galltval.com
Ph värde	10.4	10.6	10.5
Mätmetod	Riven tvål mättes i volym och löstes i hett kranvatten. Digital Ph mätare användes i denna lösning och mätaren sköljdes av mellan mätningarna. Mätvärdenas skillnader skulle kunna bero på mätningen. För säkrare mätning skulle jag ha vägt upp tvålen och vattnet på en noggrann våg.		
inköpt	*Gammalt lager* sist jag såg denna tvål var det i tvättmedel/diskmedels-hyllan i ett vanligt Åhlens varuhus men där hittar jag den inte längre	Fresh Lady, GÖTEBORG Kungsg 67, 41108 TEL 031-711 11 85	Clas Ohlson AB(Göteborg) 031-771 00 30 Nordstan Nya gatan, Box11924, 404 39 GÖTEBORG
Tester på fläckar	Länge använt av många textilkonservatorer för fläckborttagning och viss tvätt.	Har jag använt privat och tycker att den fungerar bra på många fläckar men naturligtvis tar den inte allt	Råd & Rön nr 5, maj 2002 "Galltvålen var utmärkt på många typer av fläckar men mindre bra på att ta bort fett. Inte något av medlen tog helt bort skokräm, nagellack eller läppstift utan lämnade kvar mycket rester. Galltvålen, som bara består av naturliga ämnen, var enklast att använda."

SFTs HÖSTMÖTE I JOKKMOKK 6-7 OKTOBER

Mötets tema blir även denna gång skinn och läder.
Elle Kuhmunen från Ajtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum står som värd och har ordnat ett intressant program:
Vi får en rundvandring på museet, ser samlingar och ateljeér. Anna Wessman, religionshistoriker, berättar om de trummor, som finns utställda just nu.
Besök på ett garveri som Greta Hova och Anders Håkansson driver. Visning, föreläsning och lunch med lokala specialiteter.
Besök på Samernas utbildningscentrum, med utbildning i olika samiska hantverkstekniker.
SFT subventionerar boendekostnad, en middag och transporter under vistelsen i Jokkmokk.
Resekostnader bekostas av deltagarna själva.

Information om resetider och kostnader:

Tåg med Connex från Stockholm – Jokkmokk,			från Göteborg - Jokkmokk	
(avgångar dagligen) Kl:	17.22	- 10.30	17.00	- 14.00
	20.28	- 14.00		
	Jokkmokk – Stockholm,		från Jokkmokk - Göteborg	
Kl:	14.00	- 7.30	14.00	- 11.47
	19.30	- 12.02		

Priser enkel resa från Stockholm 652:-, biljett + sovvagn för 3 pers. 1900:-
Biljett + liggvagn för 6 personer 3012:-
Priser enkel resa från Göteborg 702:-, biljett + sovvagn för 3 pers. 2000:-
Biljett + liggvagn för 6 pers. 3212:-
Detta innebär resa dit söndag kväll och komma hem onsdag hyfsad tid.

Flyg med SAS till Luleå tur och retur från Arlanda 3000:- om man åker fredag 2000:-
Från Landvetter till Luleå 5774:- om man åker fredag 2255:-
Buss Luleå – Jokkmokk 292:- (3 timmar).

Flyg med Swedline till Gällivare från Arlanda tur och retur 1395:- om man åker fredag annars 5000:-, vi kan få rabatt om vi åker i grupp över 20 pers. en vardag 900-1200:-
Buss Gällivare – Jokkmokk 174:- (1,5 timmar).

OBS! Intresseanmälan är viktig så vi kan se om vi kan få rabatter m.m. !!!
Skickas in före 25 augusti till Agneta Talling, HGK.

Hälsningar från Höstmöteskommittén.

INTRESSEANMÄLAN JOKKMOKK

Jag följer med!

O Jag vill åka tåg O Jag vill åka flyg

NAMN ----------

North American Textile Conservation Conference 2003
"Tales in the Textile: The Conservation of Flags and Other Symbolic Textiles"

November 6-8, 2003
Albany, NY - USA
Keynote Speaker – Laurel Thatcher Ulrich

For more information or to receive a brochure and registration details in May, please contact Ruth.Potter@oprhp.state.ny.us

You are invited to attend the fourth biennial North American Textile Conservation Conference, "Tales in the Textile: The Conservation of Flags and Other Symbolic Textiles," co-sponsored by the New York State Museum and the New York State Office of Parks, Recreation and Historic Preservation. The three-day program (November 6-8) includes 23 papers, 9 posters, 2 receptions, a tour and discussion sessions. Additional tours are offered on the day before and the day after the conference. A separate session of 3 workshops will precede the conference, on Wednesday, November 5. Paper presentations will take place at the New York State Museum. The NYSM is a part of the Empire State Plaza, a 98 acre governmental center located in downtown Albany, New York, that also includes performing arts and convention facilities. The conference hotel is located two short blocks from the Empire State Plaza. Workshops will take place at the Peebles Island Resource Center Conservation Labs in nearby Waterford, New York. Albany, founded in 1609 and first settled by the Dutch, is the capital of New York state. It is well known for its history and architecture, and is a center of government, education, and culture. The metropolitan area surrounding Albany, which includes the cities of Troy and Schenectady, is known as the Capital District. Geographically, Albany lies at the crossroads of Boston (170 miles/274 km east), New York City (159 miles/256 km south), and Montreal (226 miles/364 km north).

Full Conference Cost, Early Bird (Sept. 1, 2003) $275.00

Tips om utställningar

I slutet av augusti startar vandringsutställningen *Mah Jong – etik på modet* på Textilmuseet i Borås. Utställningen handlar om modeföretaget Mah Jong och vill visa ett samhällsengagerat designföretag genom att förmedla kunskap och väcka frågor om etisk design- både i dåtid och nutid.

Utställningen är ett samarbete mellan Riksutställningar och Textilmuseet i Borås och skall under några år vandra runt i Sverige. SVK har gått in med konservatorskompetens på timmar, i planeringsarbete och som deltagande i byggande. I utställningen skall visas originalkläder, historik, politik, nytänkande och genom medverkan av elever från Konstfack, Beckmans, HDK och Textilhögskolan i Borås.

Lotti Benjaminson, SVK

Nya kläder - från skrädderi till varuhus

Faktoriet i Eskilstuna
23 mars – 14 september 2003

Att gå till skräddaren för att få nya kläder uppsydda blir alltmer ovanligt. Men för inte så länge sedan fanns inga färdigsydda konfektionskläder att köpa. Att beställa kläder hos en skräddare betyder att plagget formges och sys upp efter kundens egna mått. Idag går vi oftast till varuhusens klädavdelningar och provar olika plagg tills något passar.
I Eskilstuna museers utställning *Nya kläder - från skrädderi till varuhus* visas exempel på kläder som sytts av skräddare och sömmerskor i Sörmland, från 1900-talets början fram till idag. Här finns bland annat en kostym som är gjord av Weiborns civil- och uniformskrädderi i Eskilstuna. Skräddare Weiborn var hovleverantör och verksam i stan i mer än 50 år.
Klädparaden avslutas med ett modernt bröllopspar från B Skoogs Skrädderi där dagens Eskilstunabor beställer kläder till bröllop och skolbaler. Elin Trygg från Elin Maria Boutique på Köpmangatan får representera den nya generationen klädskapare.
En skräddarkrok visar hur det kunde se ut i verkstaden där skräddaren satt på ett bord och arbetade med korslagda ben. Här finns flera av skräddarens redskap, till exempel Eskilstunatillverkade symaskiner, saxar och strykjärn ur museets samlingar.
Konfektionsindustrin växer sig allt större under hela 1900-talet samtidigt som modet växlar snabbare och blir en del av vår identitet. Nu anpassas inte längre kläderna efter kroppen utan kroppen efter kläderna. Gå in i provhytten och se hur speglarna påverkar dig!
I anslutning till utställningen finns ett läsrum där besökarna kan bläddra i nya och äldre modemagasin eller fördjupa sig i litteratur kring ämnet.
- Ta dina egna mått och jämför dem med Venus från Milo eller fröken Sverige 1961, föreslår Eskilstuna museer.

Virserums Konsthall

I sommar öppnar temautställningen *Textilsommar* som visar det som finns levande bland många kvinnor; glädjen i att ha ett handarbete till hands, sätta upp en väv, eller att arbeta professionellt som formgivare eller textilkonstnär. *Textilsommar* är indelad i fyra teman: *Det textila arvet. Kläder, smak/identitet. Textila rapporter. Textila installationer utomhus.*

Det textila arvet

I vårt historiska arv finns en mängd föremål som har ett oskattbart affektionsvärde, exempelvis brudkistor från förr. Virserums Konsthall har lånat in gamla textilier som har varit delar av hemgifter. Även lapptäcken kommer att visas under denna rubrik i en konstnärlig utformning. Till utställningen lånas också Hemslöjdens vandringsutställning med knypplade spetsar från hela Sverige in till Konsthallen. Och sist men inte minst, det mest föraktade: virkade stjärnor i en installation.

Kläder, smak / identitet

Känn dig välkommen till utställningens logdans, "Lövad loge" där ett femtiotal plagg svävar i taket och skapar en mix av olika uttryck och identiteter i festens tecken. Tillsammans med folkdräkter och andra etniska kläder visas också plagg designade av ett tiotal etablerade formgivare, såsom Gunilla Ponten, Brita Wassdahl, Barbro Sörman, Gudrun Sjöden, Kerstin Boulonger, Camilla Thulin. Klädformgivare från Smålandsregionen, vanliga klädintresserade och sykunniga kvinnors uttryck möts i en blandning. Här får publiken mingla mellan plaggen och höra att några av plaggen talar! En videoinstallation visas också där elva etablerade textilkonstnärer har arbetat med titeln *Kostym*.

Textila rapporter

Vävar, applikationer och andra textila arbeten med landskapsmotiv samlas in för att fotograferas och sammanställas till en videofilm som kommer att visas under utställningen.
Två textilkonstnärer har inbjudits, Maria Adlercreutz som gjort *Vävda politiska rapporter* samt en representant för den textila konsten idag; Ulrika Mårtensson, som skall visa tunna ljudabsorberade textila våder, tillverkade av HV (Handarbetets Vänner). Alla kan vara med och bidra med en kudde - här finns utrymme för alla tekniker och uttryck.

Utomhus

På Konsthallens gavel kommer ett stort lapptäcke, *Handarbete*, att hänga. Samtliga som medverkar i *Textilsommar* får göra sitt eget handavtryck i applikationsteknik. Under textilseminariet som hölls i februari på Virserums Konsthall påbörjades arbetet med handavtrycken. Flera andra textila installationer kommer också att finnas på området. *Textilsommar* blir resultatet av alla våra gemensamma ansträngningar. Processen är igång!

Ikat och Screen. Ett sökande i två textila tekniker

Margareta Bergstrand hade tillsammans med Kerstin Neij en utställning 10/5 - 25/5 på Ekebyhovs slott, Ekerö. Utställningen: " Ikat och Screen. Ett sökande i två textila tekniker". Mycket spännande och intressant!
Slottet har konstutställningar regelbundet. Ekebyhovs nuvarande träslott böjade byggas 1673 av Wrangel. Redan 1606 bildade riksmarskalken, ståthållaren Claes Carlsson Horn ett säteri på Ekerö genom sammanslagning av flera egendomar. De fick namnet Ekebyhov.
Det var roligt att få träffa Margareta och se hennes verk! Vi är ett gäng ryttare som åker till slottet och fikar på lördagarna. I annat fall hade jag inte vetat om utställningen.

Sommarhälsningar från Anita!

Solemates - skor som personligt uttryck

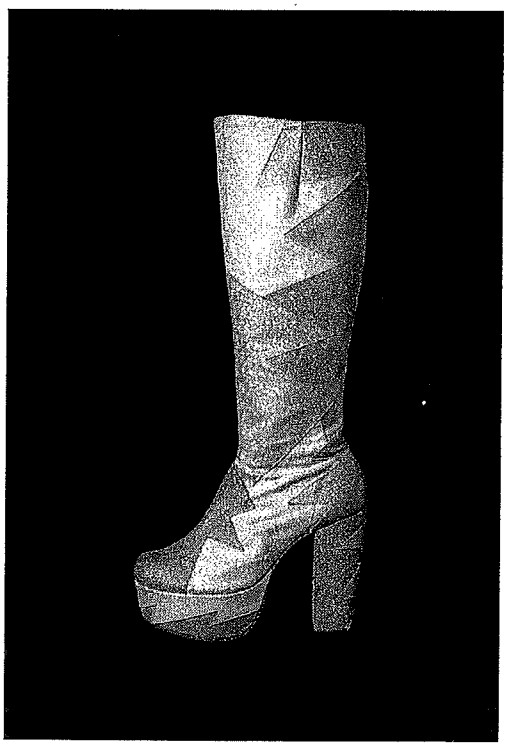

14 juni-31 augusti
Dunkers Kulturhus

En utställning som speglar relationen mellan människan och hennes skor - skor som bärare av identiteter, könsroller och social status. Skor som berättar privata minnen, kändisskor, fantasifulla kreationer. Utställningen innehåller skor från Helsingborgs Museers samlingar, samt en stor mängd inlånade skor från andra museer och privatpersoner.